

RB MAGAZINE

październik (70)/2020

**„RAZEM JESTEŚMY SILNIEJSI”
– 37. DOROCZNA GLOBALNA
KONFERENCJA RUSSELL
BEDFORD**

**SZCZEPIONKA NA GRYPĘ
OPODATKOWANA**

**ZMIANA KODEKSU SPÓŁEK
HANDLOWYCH W ZAKRESIE
TZW. PRAWA HOLDINGOWEGO
- KILKA SPOSTRZEŻEŃ**

MICHAŁ ZDANOWSKI

**PRZEKSZTAŁCENIE SPÓŁKI KOMANDYTOWEJ
W SPÓŁKĘ JAWNĄ - KROK PO KROKU**

ISSN 0239-2313

9 770239 231643 >

Russell Bedford
taking you further

Projekt opodatkowania spółek komandytowych podatkiem dochodowym od osób prawnych (CIT) ma wejść w życie już od 01.01.2021 roku. Aby zabezpieczyć swoją działalność, zadbaj o przekształcenie formy działalności.

Przekształcenie składa się z kilku kroków:

1. sporządzenie planu przekształcenia;
2. podjęcie uchwały o przyjęciu planu przekształcenia;
3. złożenie przez wspólników oświadczenia o uczestnictwie w spółce przekształcanej;
4. dokonanie w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego wpisu przekształcanej spółki jawnej;
5. złożenie wniosku o ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o przekształceniu spółki komandytowej w spółkę jawną.

Zadbaj o przyszłość swojego biznesu.
Powierz profesjonalistom jego optymalizację.

al. Jerozolimskie 123A, 02-017 Warszawa

T: 22 276 61 80, E: office@russellbedford.pl

Zabezpiecz swój biznes

Przekształcenie spółki komandytowej w spółkę jawną, krok po kroku

Nasi specjaliści przeprowadzą dla ciebie uproszczone postępowanie przekształcenia działalności tak, aby była jak najbardziej opłacalna i jednocześnie zgodna ze znowelizowanym prawem.

6

PRZEKSZTAŁCENIE SPÓŁKI KOMANDYTOWEJ W SPÓŁKĘ JAWNĄ - KROK PO KROKU

Michał Zdanowski

8

SZCZEPIONKA NA GRYPĘ OPODATKOWANA

Damian Kuszewski

16

ZMIANA KODEKSU SPÓŁEK HANDLOWYCH W ZAKRESIE TZW. PRAWA HOLDINGOWEGO - KILKA SPOSTRZEŻEŃ

Aleksandra Księżyk

AKTUALNOŚCI

Mocna pozycja Russell Bedford wśród światowych sieci4

„Razem jesteśmy silniejsi” – 37. doroczna globalna konferencja Russell Bedford5

TEMAT NUMERU

Przekształcenie spółki komandytowej w spółkę jawną - krok po kroku6

PODATKI

Szczepionka na grypę opodatkowana8

Opodatkowanie spółek komandytowych oraz jawnych od 2021 roku 10

Rejestracja do VAT możliwa również z datą wsteczną. Podatnicy zachowają prawo do odliczania VAT naliczonego z faktur otrzymanych przed datą rejestracji 12

Przedsiębiorcy protestują przeciwko konfiskacie prewencyjnej 14

Czas na legalizację ponad 20-letnich samowoli budowlanych – nowelizacja prawa budowlanego ... 15

PRAWO

Zmiana kodeksu spółek handlowych w zakresie tzw. prawa holdingowego - kilka spostrzeżeń 16

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wymaga doprecyzowania 20

Z zakończeniem likwidacji spółki należy się pośpieszyć 22

TEMAT NUMERU

Przekształcenie spółki komandytowej w spółkę jawną - krok po kroku

6

SZANOWNI PAŃSTWO

POZA NOWELIZACJAMI TARCZ ANTYKRYZYSOWYCH, PRZEDSIĘBIORCY W PAŹDZIERNIKU MIELI DO CZYNNIENIA Z KILKOMA INNYMI WĄTKAMI, KTÓRE MOGĄ BEZPOŚREDNIO ICH DOTYCZYĆ. OPISUJEMY KILKA Z NICH.

W tym numerze podsumowujemy październik, miesiąc dla wielu firm niezwykle trudny w tym roku. Dla wielu graniczny, bo nie przetrwały covidowego rollercoaster. Chociaż nowe odsłony tarczy dają kolejne ulgi, dopłaty i innego rodzaju wsparcie, to niestety spora część przedsiębiorców nie umie z nich skorzystać. Niektóre zaś, jak tarcza branżowa, do dzisiaj nie zostały wprowadzone. Uchwalono za to ustawę o CIT dla spółek komandytowych, którą Prezydent podpisał 30.11., w ostatni możliwy dzień wejścia przepisów w życie. Rząd funduje nam więc nieustanne atrakcje. Na szczęście mamy sporo zimnej krwi i jeszcze więcej wiedzy specjalistycznej naszych konsultantów,

więc gorąco zachęcamy do kontaktu z nami, w razie gdybyście chcieli zoptymalizować swoją działalność pod kątem znowelizowanej ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw. W numerze znajdziecie też krok po kroku opisaną uproszczoną procedurę zmiany formy spółki, co niestety stanie się koniecznym ruchem dla niektórych firm.

Katarzyna Kołbuś
Redaktor prowadząca

PAŹDZIERNIK NR 10 (70) 2020

RB Magazine
al. Jerozolimskie 123A, 02-017 Warszawa
tel. 22 276 61 84
www.russellbedford.pl

Wydawca

Redaktor Prowadząca
Katarzyna Kołbuś
katarzyna.kolbus@russellbedford.pl

Reklama
e-mail: marketing@russellbedford.pl

Projekt i skład
DOCE System Solutions sp. z o.o.
ul. Rondo Mogiłskie 1
31-516 Kraków
www.doce.com.pl | 662311844

Informacje zawarte w tej publikacji są tylko dla celów informacyjnych i nie stanowią profesjonalnego doradztwa z zakresu księgowości, podatków, biznesu czy porad prawnych. Ustawy i przepisy zmieniają się szybko, więc informacje zawarte w niniejszym dokumencie mogą nie być kompletne i aktualne. Proszę skontaktować się z profesjonalnym doradcą przed podjęciem jakichkolwiek działań na podstawie zawartych informacji.

Mocna pozycja Russell Bedford wśród światowych sieci

Po raz kolejny zajmujemy mocne miejsca w zestawieniu *World Networks: staff data*, pozycjonującym grupę pod względem przychodów, liczby pracowników, biur i partnerów.

W rankingu zajmujemy 18. miejsce pod kątem przychodów – przychód w 2019 roku wyniósł 525.9 m\$, co stanowi wzrost o 5% w stosunku do roku poprzedniego.

Jeśli chodzi o zaplecze i logistykę, to mamy ogółem 7,046 pracowników, co stanowi 5% wzrost w stosunku do roku poprzedniego, 759 partnerów i 352 biura.

Wzrost i wysokie pozycje wśród wiodących marek to rezultat zespołowej pracy i ogromnej pasji wszystkich pracowników sieci.

WORLD NETWORKS: STAFF DATA

Rank	Name	Total staff		Growth (%)	Partners		Professionals		Admin staff		Offices	
		2019	2018		2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
1	Deloitte*	312,028	286,214	9%	13,411	12,250	251,584	226,547	47,033	47,416	n.d.	n.d.
2	EY*	284,018	273,430	4%	12,309	11,871	226,426	216,897	45,283	44,662	700	700
3	PwC*	276,005	250,930	10%	11,464	11,404	222,275	200,853	42,266	38,673	1,008	721
4	KPMG*	219,281	207,050	6%	10,908	10,517	172,362	162,088	36,011	34,445	n.d.	n.d.
5	BDO	88,120	80,087	10%	6,738	6,384	68,539	62,590	12,843	11,113	1,617	1,591
6	Grant Thornton*	56,028	52,686	6%	3,608	3,535	44,064	40,997	8,357	8,154	756	745
7	RSM	43,055	41,183	5%	3,845	3,742	32,674	31,049	6,536	6,392	811	757
8	Crowe	41,097	42,018	-2%	3,643	4,098	31,973	32,822	5,481	5,098	765	782
9	Baker Tilly International (1)	36,332	34,495	5%	3,018	2,959	28,135	26,560	5,179	4,976	742	740
10	Nexia International	35,458	32,565	9%	3,442	2,887	25,613	23,525	6,403	6,153	727	710
11	Moore Global	30,809	30,168	2%	2,628	2,801	24,333	23,388	3,848	3,979	579	614
12	HLB	29,363	27,485	7%	2,635	2,439	22,358	20,700	4,370	4,346	795	745
13	Mazars*	24,332	22,388	9%	1,015	954	20,358	18,708	2,959	2,726	318	300
14	Kreston International	23,271	23,891	-3%	1,962	1,980	18,419	18,646	2,890	3,265	705	731
15	PKF International	19,609	18,000	9%	1,762	1,950	15,178	13,479	2,669	2,571	462	412
16	ETL Global (2)	9,990	9,249	8%	1,170	1,107	7,200	6,541	1,620	1,601	1,065	1,031
17	SlideWing International* (3)	9,816	8,258	19%	481	405	8,529	7,165	806	688	80	80
18	UHY International *	8,500	8,221	3%	864	851	6,269	6,146	1,367	1,224	330	308
19	Ecofys International* (4)	8,419	7,225	17%	1,043	933	6,026	5,117	1,350	1,175	309	299
20	Russell Bedford International*	7,046	6,646	6%	759	713	5,200	4,971	1,087	962	352	341
21	Reanda International	4,518	3,988	13%	250	217	3,533	3,042	735	729	147	133
22	TGS Global*	3,670	3,403	8%	312	316	2,895	2,683	463	404	232	216
23	UC&CS America (5)	2,286	1,742	31%	255	218	1,736	1,272	295	252	170	165

„Ranking International
Accounting Bulletin
wyróżnia Russell
Bedford International
jako jedną
z najsilniejszych sieci
konsultingowych.

„Razem jesteśmy silniejsi” – 37. doroczna globalna konferencja Russell Bedford

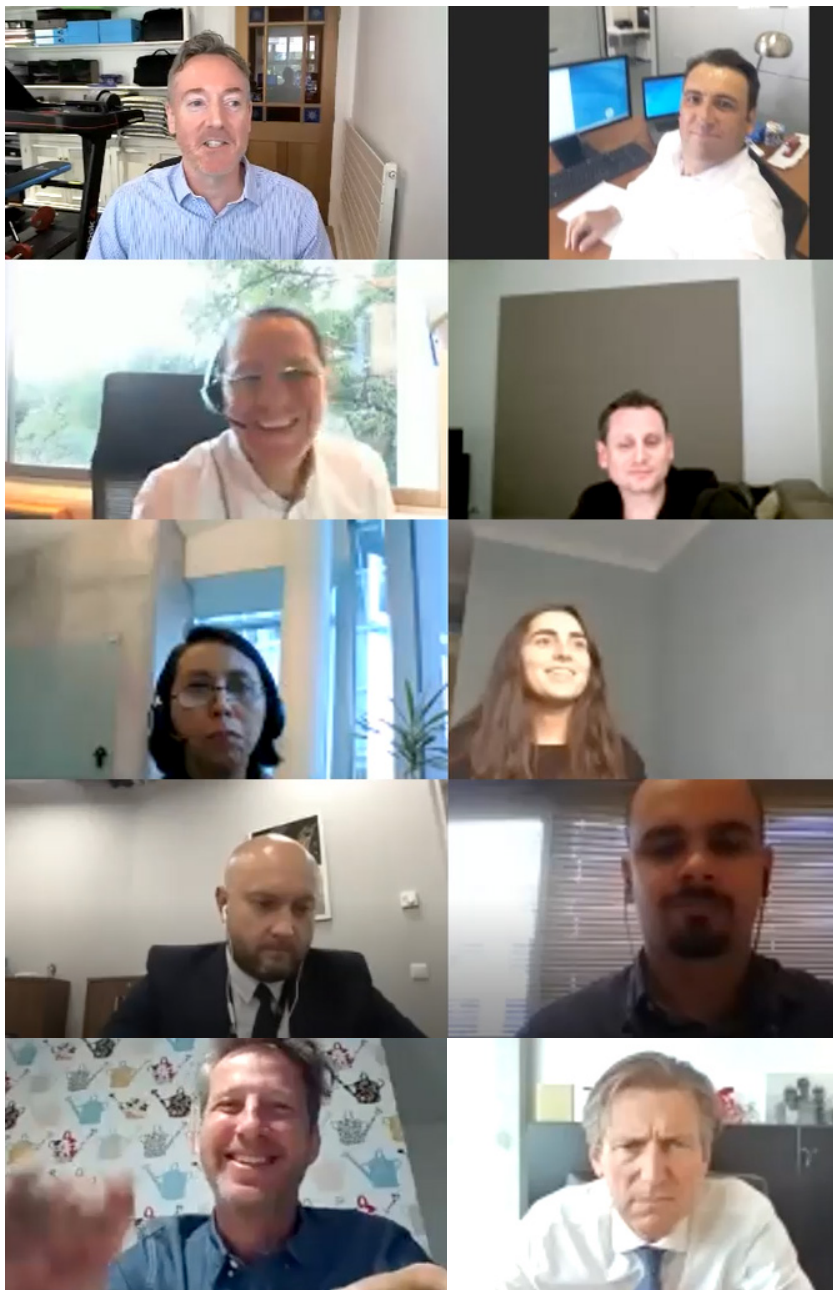
W 37. dorocznej globalnej konferencji Russell Bedford wzięło udział prawie 400 uczestników z ponad 100 firm członkowskich, obejmujących około 70 krajów na całym świecie.

- 2020 będzie rokiem zapamiętanym na wiele lat – mówił przewodniczący Russell Bedford, Bruce Saward w swoim wystąpieniu otwierającym. – Stanowi dla nas wszystkich ogromne wyzwanie, zarówno osobiste, jak i zawodowe. Wydarzenia ostatniego półrocza pokazały znaczenie zawodu księgowego. Jesteśmy zaufanymi doradcami, do których klienci zwracają się po bezstronne i niezależne porady. Porady oparte na zrozumieniu ich pozycji i naszej zdolności do opracowywania strategii odpowiadających na potrzeby klientów w zmieniających się okolicznościach.

Pierwszym gościem na konferencji był Hélio Vogas, leader i mówca motywacyjny, który przemawiał na imprezach TEDx oraz w siedzibie ONZ w Wiedniu w Austrii. Hélio dołączył do nas, aby omówić podejmowanie decyzji w stresie: jak jasno myśleć w obliczu huraganu, dzielić się strategiami radzenia sobie ze stresującymi sytuacjami, wspierać podejmowanie decyzji w obliczu ważnych wyzwań biznesowych.

Następnie członek zarządu i partner w Russell Bedford Argentina, Daniel Ryba, poprowadził panel dyskusyjny: Maksymalne wykorzystanie międzynarodowych możliwości biznesowych. Do Daniela dołączyli paneliści z firm członkowskich Russell Bedford: Fabio Corno (Studio Corno, Mediolan), Laurence Newman (Lubbock Fine, Londyn) i Stephan Strothenke (Tomik + Partner, Halle w Westfalen). Fabio pochwalił Centra Doskonałości Russella Bedforda jako doskonałe źródło kontaktów z ekspertami w sieci w sprawach specyficznych dla poszczególnych obszarów specjalizacji partnerów. - Znajomość partnerów w różnych jurysdykcjach daje firmom wyraźną przewagę. Wzmocnienie połączeń transgranicznych może zaowocować większymi możliwościami biznesowymi dla wszystkich firm, umożliwiając klientom usługi 360 ° - mówił Fabio Corno. Daniel z kolei podkreślił, że zarezerwowanie stałego czasu w każdym tygodniu na naukę i promocję biznesu ma kluczowe znaczenie dla długoterminowego pomyślnego rozwoju firmy.

Dzień pierwszy zakończył się otwartą dyskusją na forum na temat społecznej odpowiedzialności biznesu, prowadzoną przez dyrektora generalnego Russella Bedforda, Stephena Hamleta, który podzielił się wspaniałym filmem przedstawiającym libańską firmę członkowską Russella Bedforda, Bureau Saghir & Associates, oraz ich działalność charytatywną na rzecz pomocy najbardziej potrzebującym ludziom w Bejrucie.

Przekształcenie spółki komandytowej w spółkę jawną - krok po kroku

MICHAŁ ZDANOWSKI

Konsultant Podatkowy
Russell Bedford Katowice

W SEJMIE TRWAJĄ OBECNIE INTENSYWNE PRACE NAD PROJEKTEM USTAWY O ZMIANIE USTAWY O PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB FIZYCZNYCH, USTAWY O PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB PRAWNYCH, USTAWY O ZRYCZAŁTOWANYM PODATKU DOCHODOWYM OD NIEKTÓRYCH PRZYCHODÓW OSIĄGANÝCH PRZEZ OSOBY FIZYCZNE ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW (DALEJ ZWANYM: PROJEKTEM). ZMIANĄ BUDZĄCĄ NAJWIĘKSZE EMOCJE JEST OPODATKOWANIE SPÓŁKI KOMANDYTOWEJ ORAZ SPÓŁKI JAWNEJ PODATKIEM DOCHODOWYM OD OSÓB PRAWNYCH.

Warto zaznaczyć, że nie wszystkie spółki jawne zostaną objęte podatkiem dochodowym od osób prawnych, a jedynie, cytując projekt: „spółek jawnych mających siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli wspólnikami spółki jawnej nie są wyłącznie osoby fizyczne oraz spółka jawna nie złoży:

a) przed rozpoczęciem roku obrotowego informacji, według ustalonego

wzoru, o podatnikach podatku dochodowego od osób prawnych oraz o podatnikach podatku dochodowego od osób fizycznych, posiadających, bezpośrednio lub za pośrednictwem podmiotów niebędących podatnikami podatku dochodowego, prawa do udziału w zysku tej spółki, (...) lub

b) aktualizacji informacji, o której mowa w lit. a, w terminie 14 dni, licząc od dnia zaistnienia zmian w składzie podatników

– do naczelnika urzędu skarbowego właściwego ze względu na siedzibę spółki jawnej oraz naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla każdego podatnika osiągnającego dochody z takiej spółki”. W związku z powyższym, aby nie stać się podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych, spółka jawna będzie musiała ujawnić tożsamość wszystkich wspólników spółki (zarówno osób fizycznych jak i osób prawnych) właściwemu Naczelnikowi Urzędu Skarbowego.

Niewielkim pocieszeniem jest fakt, iż zgodnie z wprowadzonymi do Projektu poprawkami, spółka komandytowa będzie mogła zdecydować, iż przepisy opodatkowujące ją podatkiem dochodowym od osób prawnych, będą ją obowiązywały od 1 maja 2021 r.

Można zadać pytanie, jaki jest cel wprowadzenia powyższych zmian? Chociaż odpowiedzi można się domyślić, możemy ją znaleźć również w uzasadnieniu do Projektu. Spółka komandytowa jest dobrym „narzędziem optymalizacyjnym”, chociażby w przypadku, gdy komplementariuszem takiej spółki jest spółka kapitałowa. W obecnym stanie prawnym opodatkowany jest jedynie dochód, który został wypracowany za pośrednictwem spółki komandytowej. Dodatkową korzyścią z takiego rozwiązania jest ograniczona odpowiedzialność wspólnika za zobowiązania spółki. Zmiany zawarte w Projekcie mają za zadanie zniweczyć wyżej stosowane praktyki.

Niewielkim pocieszeniem jest fakt, iż zgodnie z wprowadzonymi do Projektu poprawkami, spółka komandytowa będzie mogła zdecydować, iż przepisy opodatkowujące ją podatkiem dochodowym od osób prawnych, będą ją obowiązywały od 1 maja 2021 r. Jeżeli spółka zdecyduje się na taki krok, zaś ostatni dzień jej roku obrotowego przypada na okres od 31 grudnia 2020 r. do 31 marca 2021 r., może ona nie zamykać ksiąg rachunkowych na ten dzień i kontynuować rok obrotowy do dnia 30 kwietnia 2021 r. Oczywiście powyższe rozwiązanie jest jedynie chwilowym opóźnieniem nieuniknionego.

W związku z powyższymi planowanymi zmianami, coraz popularniejsza staje się możliwość przekształcenia spółki komandytowej w spółkę jawną. Takie przekształcenie składa się z kilku kroków:

- sporządzenie planu przekształcenia;
- podjęcie uchwały o przyjęciu planu przekształcenia;
- złożenie przez wspólników oświadczenia o uczestnictwie w spółce przekształconej;
- dokonanie w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego wpisu przekształconej spółki jawnej;
- złożenie wniosku o ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o przekształceniu spółki komandytowej w spółkę jawną.

Chociaż powyższe zagadnienie wygląda na proste, to jednak należy pamiętać, iż plan przekształcenia powinien zawierać odpowiednią treść oraz załączniki, uchwały również powinny zostać powzięte w przewidziany prawem sposób. Należy też przygotować i złożyć odpowiednie dokumenty do Krajowego Rejestru Sądowego. W związku z powyższym najlepszym rozwiązaniem jest przeprowadzenie wyżej opisanego przekształcenia z pomocą profesjonalnych doradców.

Dlatego mogą państwo liczyć na pomoc naszego grona specjalistów pracujących w Russell Bedford Poland. Oferujemy nie tylko bieżącą pomoc doradczą, ale również profesjonalne usługi przekształcenia spółek, nie tylko opisanych powyżej.

Jeżeli wyżej opisane i planowane w Projekcie zmiany dotyczą państwa działalności, zapraszamy do kontaktu. Służymy wykwalfikowaną pomocą.

SZCZEPIONKA NA GRYPĘ OPODATKOWANA

Jako jeden z proponowanych sposobów zwalczania pandemii wirusa Covid-19 rząd zaleca szczepionki na gripę. Istotne może to być zwłaszcza dla przedsiębiorców, którzy nie chcą ryzykować kolejnego zastoju w swojej firmie. Jednak sfinansowanie takich szczepień pracownikom spowoduje powstanie u nich dodatkowego przychodu do opodatkowania.

Tak wynika z odpowiedzi jaką uzyskała redakcja Rzeczypospolitej od Ministerstwa Finansów[1]. Stoi to w pewnej sprzeczności z wcześniejszymi zapewnieniami Ministerstwa odnośnie liberalnego traktowania świadczeń pracowniczych, które mają na celu zapobieganie zakażeniu koronawirusem.

Wspomnieć należy, że to właśnie główny inspektor sanitarny i lekarze rekomendują szczepionki na gripę jako sposób na podbudowanie własnej odporności na Covid-19. Zgodnie jednak z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1426 z późn. zm., dalej ustawa o PIT), opłacenie takiego szczepienia przez pracodawcę dla swoich pracowników spowoduje u nich powstanie dodatkowego przychodu, który podlegał będzie opodatkowaniu i oskładkowaniu. Art. 12 ust. 1 ustawy o PIT stanowi bowiem, że za przychody ze stosunku służbowe-

go, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Oznacza to, że praktycznie każde świadczenie otrzymane przez pracownika od pracodawcy w związku ze świadczeniem pracy to przychód z tego stosunku. W przypadku szczepionek na gripę mowa może być o „innym świadczeniu nieodpłatnym lub świadczeniu częściowo odpłat-

nym”. Analizy wykładni tego przepisu dokonał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 8 lipca 2014 r. (sygn. K 7/13). Przyjął on, że świadczenie powinno zostać przyjęte jako przychód pracownika jeżeli:

- zostało spełnione za jego zgodą, czyli skorzystał z niego w pełni dobrowolnie,
- zostało spełnione w jego interesie, a nie w interesie pracodawcy, i przyniosło mu korzyść (zwiększenie aktywów albo uniknięcie wydatków),
- korzyść uzyskana jest wymierna i przypisana do konkretnego pracownika.

Szczególnie warunki drugi i trzeci nie podlegają w tym wypadku jakimkolwiek wątpliwościom. Szczepionka pozwala uzyskać pracownikowi korzyść, bo sam nie musi ponosić takiego wydatku, jest ona wymierna oraz przypisana do indywidualnego

Świadczenia te muszą wynikać z zasad bezpieczeństwa i higieny pracy (w tym ze względu na szczególne warunki i charakter pełnionej służby).

DAMIAN KUSZEŃSKI

Konsultant

Russell Bedford Warszawa

pracownika. Wątpliwości mogłyby się pojawić w przypadku pierwszego warunku, szczególnie gdyby szczepienia były obowiązkowe, bo wtedy nie można by określić ich jako świadczeń pracowniczych.

Wartość szczepionek nie korzysta również ze zwolnienia określonego w art. 21 ust. 1 pkt 11a ustawy o PIT. Podkreślane to było w interpretacjach indywidualnych m. in. Dyrektora Izby Skarbowej z dnia 9 lutego 2015 r. nr IBPBII/1/415-906/14/BJ:

„Zatem wartość szczepień ochronnych będzie zwolniona od podatku dochodowego od osób fizycznych, jeżeli spełnione zostaną wszystkie przesłanki wskazane w powyższym przepisie, tj.:

- świadczenia te muszą wynikać z zasad bezpieczeństwa i higieny pracy (w tym ze względu na szczególne warunki i charakter pełnionej służby),

- beneficjentami tych świadczeń są osoby pozostające w stosunku służbowym,

- świadczenia te muszą być przyznane na podstawie odrębnych ustaw lub przepisów wykonawczych wydanych na podstawie tych ustaw.”

Nie dojdzie zatem do powstania obowiązku opodatkowania sfinansowania szczepień pracownikom, jeżeli pracodawca będzie do tego zobowiązany nałożonymi i powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Wśród tych przepisów wymienić można Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności (Dz. U. poz. 40). Nakłada ono obowiązek

szczepienia przeciwko grypie osób mogących się zarazić w trakcie wykonywania czynności służbowych.

Do publikacji błyskawicznie odniosło się Ministerstwo Finansów. Podało w informacji przekazanej Polskiej Agencji Prasowej, że zgodnie z decyzją Ministra Finansów ruszyły prace nad rozporządzeniem zwalniającym osoby fizyczne z obowiązku zapłaty podatku dochodowego od wartości nieodpłatnych świadczeń, w postaci szczepień ochronnych przeciw grypie, otrzymanych w okresie obowiązywania stanu epidemii wywołanej wirusem Covid-19. Zgodnie z zawartą informacją rozporządzenie to ma całkowicie zwolnić takie przychody z opodatkowania, a kwoty wpłaconego wcześniej podatku mają zostać zwrócone podatnikowi w rozliczeniu rocznym.

Pozostaje zatem czekać na samą treść rozporządzenia.

OPODATKOWANIE SPÓŁEK KOMANDYTOWYCH ORAZ JAWNYCH OD 2021 ROK

Na stronie Rządowego Centrum Legislacji w dniu 16 września 2020 r. Ministerstwo Finansów opublikowało projekt o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw zmieniających, mający na celu uszczelnienie systemu podatkowego poprzez m.in. objęcie zakresem podmiotowym ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych mających siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej spółek komandytowych oraz spółek jawnych spełniających stosowne kryteria.

ANNA
JEZIORSKA

Konsultant
Podatkowy

Russell Bedford
Katowice

Należy zauważyć, iż zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów w ciągu ostatnich lat spółka komandytowa stała się drugim najpopularniejszym typem spółki prawa handlowego, ustępując miejsca jedynie spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. W Polsce dużą popularnością cieszy się konstrukcja oparta na uczynieniu komandytariuszem osoby fizycznej będącej wspólnikiem spółki z o.o., natomiast komplementariuszem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Wskazana konstrukcja pozwala na jednokrotne opodatkowanie dochodu z działalności gospodarczej przy jednoczesnym zachowaniu atrybutów działalności charakterystycznych

dla spółek kapitałowych (ograniczona odpowiedzialność wspólnika za zobowiązania spółki).

Opodatkowanie spółek komandytowych

Zgodnie z opublikowanym projektem status podatnika podatku dochodowego otrzymają spółki komandytowe, mające siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Przypomnijmy, iż zgodnie z art. 102 Ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych przez spółkę komandytową rozumiana jest spółka osobowa mająca na celu prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą, w której wobec wierzycieli za zobowiązania spółki co najmniej jeden wspólnik odpowiada bez ograniczenia (komplementariusz), a odpowiedzialność co najmniej jednego wspólnika (komandytariusza) jest ograniczona.

Otrzymanie statusu podatnika podatku dochodowego przez spółkę komandytową oznaczać będzie, iż to spółka będzie podatnikiem CIT – nie jak dotychczas jej wspólnicy (w przypadku wspólników będących osobami prawnymi). Uzyskiwane z udziału w zyskach takiej spółki przychody wspólników podlegać mają opodatkowaniu podatkiem dochodowym tożsamo, jak przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych. Wspólnik-komplementariusz (będący osobą fizyczną) będzie zatem podlegał opodatkowaniu 19% podatkiem dochodowym od osób fizycznych z możliwością pomniejszenia daniny o zapłacony przez spółkę komandytową CIT, w proporcji, w jakiej komplementariusz uczestniczy w jej zyskach.

Wyłączenia z opodatkowania komandytariuszy

W przypadku spółek komandytowych, w których powiązania między

wspólnikami nie wskazują na „optymalizacyjny cel” ich utworzenia, przewiduje się wprowadzenie zwolnienia z opodatkowania podatkiem dochodowym przychodów komandytariuszy takich spółek. Zgodnie z wyjaśnieniami Ministerstwa Finansów powyższe zwolnienie spowoduje, iż efektywne opodatkowanie dochodów takich komandytariuszy z udziału w zyskach spółki komandytowej (opodatkowanej stawką podatku CIT wynoszącą 9% uzyskanych dochodów) pozostanie na porównywalnym poziomie, do efektywnego opodatkowania takich komandytariuszy wynikającego z przepisów ustawy CIT i ustawy PIT w ich brzmieniu obowiązującym do końca 2020 r.

Należy jednak podkreślić, iż zwolnienie to posiada szereg obostrzeń oraz obowiązków niezbędnych do spełnienia. W projekcie przewidziano bowiem, że zwolnieniu podlegałoby jedynie 50 proc. uzyskanych przez komandytariusza przychodów z tego tytułu, nie więcej jednak niż wartość 60 tys. zł takiego przychodu rocznie.

Ponadto przewidziane zwolnienie ograniczone zostanie do komandytariuszy, którzy spełniają poniższe warunki:

- nie posiadają bezpośrednio lub pośrednio ponad 5% udziałów (akcji) w spółce posiadającej osobowość prawną lub spółce kapitałowej w organizacji będących komplementariuszem w tej spółce komandytowej;
- nie są członkami zarządu spółki posiadającej osobowość prawną lub spółki kapitałowej w organizacji będących komplementariuszem

w tej spółce komandytowej lub spółki posiadającej bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 5% udziałów (akcji) w spółce posiadającej osobowość prawną lub spółce kapitałowej w organizacji będących komplementariuszem w tej spółce komandytowej, lub

- nie jest podmiotem powiązanym z członkiem zarządu lub wspólnikiem spółki posiadającej bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 5% udziałów (akcji) w spółce posiadającej osobowość prawną lub spółce kapitałowej w organizacji będących komplementariuszem w tej spółce komandytowej.

Ponadto, wprowadzenie zwolnienia dochodów będzie obligowało płatnika – spółkę komandytową do prawidłowego obliczania, poboru i odprowadzenia należnych kwot zryczałtowanego podatku dochodowego od wypłacanych komandytariuszom przychodów z udziału w zyskach tej spółki.

Opodatkowanie spółek jawnych

Zgodnie z opublikowanym projektem status podatnika podatku dochodowego otrzymają mające siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej spółki jawne, których wspólnikami nie są wyłącznie osoby fizyczne, ale tylko te, w przypadku których tożsamość ich wspólników podlegających opodatkowaniu z racji uzyskiwanych przez spółkę dochodów nie jest znana polskim organom podatkowym i nie będzie tym organom ujawniona.

Wyłączenie z opodatkowania spółek jawnych

Proponowane przez MF zmiany nie nałożą zatem na podatników/wspólników żadnych dodatkowych obciążeń podatkowych jedynie w przypadku spełnienia łącznie poniższych przesłanek:

- przekazania przez spółkę do naczelnika urzędu skarbowego właściwego ze względu na jej siedzibę oraz właściwego dla wspólnika informacji o wspólnikach/podatnikach uzyskujących dochody z udziału w jej zyskach oraz informację o wielkości posiadanych przez każdego z nich prawach do takiego udziału;
- regulowania przez wspólników/podatników spółki jawnej w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami zobowiązań podatkowych, z tytułu udziału w zyskach mającej siedzibę na terytorium Polski spółki jawnej.
- Identyfikacja takich wspólników/podatników nastąpi zatem na podstawie informacji, które zostaną przekazane za pośrednictwem spółki.

Jeżeli jednak spółka jawna nie ujawniłaby organom podatkowym tożsamości wszystkich wspólników/podatników posiadających bezpośrednio lub pośrednio prawa do jej zysków, to zgodnie z proponowanym przepisem art. 1 ust. 3 pkt 1a ustawy CIT stałaby się podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych i zobowiązana byłaby w takim przypadku określić uzyskany przez nią dochód i należny od niego podatek dochodowy oraz odprowadzić ten podatek do urzędu skarbowego właściwego ze względu na jej siedzibę.

REJESTRACJA DO VAT MOŻLIWA RÓWNIEŻ Z DATĄ WSTECZNĄ. PODATNICY ZACHOWAJĄ PRAWO DO ODLICZANIA VAT NALICZONEGO Z FAKTUR OTRZYMANYCH PRZED DATĄ REJESTRACJI

LESZEK
DUTKIEWICZ
Partner
Russell Bedford
Katowice

W dniu 6 października 2020 Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej wydał interpretację indywidualną (sygn.. 0113-KD IPT1-3.4012.587.2020.1.KS), w której wskazał, że w niektórych sytuacjach dopuszczalna może być wsteczna rejestracja do VAT oraz zachowanie prawa do odliczenia VAT za okres, w którym podatnik nie był jeszcze zarejestrowany do celów VAT.

W przedstawionym stanie faktycznym spółka komandytowa powstała w marcu 2020 r. z zamiarem rozpoczęcia świadczenia usług zaraz po formalnym powołaniu podmiotu. Pierwsza udokumentowana sprzedaż usług miała miejsce w kwietniu 2020 r. a od marca 2020 r. spółka składała deklaracje VAT-7 oraz wysyłała pliki JPK. Omyłkowo nie został natomiast złożony wniosek o rejestrację do celów VAT na formularzu VAT-R, w związku z czym spółka nie została wpisana do rejestru czynnych podatników VAT. Pomimo tego spółka przez kolejne miesiące prowadziła działalność zachowując się tak jak podatnik VAT, składała kolejne deklaracje w których wykazywany był podatek należny i naliczony. W lipcu 2020 r. spółka powzięła informację, iż z uwagi na brak złożenia VAT-R nie jest czynnym podatnikiem. Podatnik uzupełnił brakującą deklarację VAT-R wskazując, że rozpoczęcie czynności podlegających opodatkowaniu miało miejsce w marcu 2020 r. Organ podatkowy wskazał, że rejestracja z datą wsteczną jest co do zasady niedopuszczalna, jednak jeżeli spół-

ka zamierza wnioskować o dokonanie rejestracji z datą wcześniejszą niż data zgłoszenia to powinna wystąpić z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej.

Spółka zwróciła się z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej, przedstawiając swoje wątpliwości co do możliwości dokonania rejestracji z datą wsteczną oraz prawa do odliczenia podatku wynikającego z udokumentowanych zakupów w okresie, kiedy nie była zarejestrowana dla potrzeb VAT a jednocześnie zachowywała się jak podatnik.

W otrzymanej interpretacji Dyrektor KIS pozytywnie odniósł się do sytuacji podatnika, wskazując że co do zasady obowiązek złożenia zgłoszenia rejestracyjnego do VAT należy realizować przed dokonaniem pierwszej czynności opodatkowanej. Zatem w przypadku tego podatnika obowiązek złożenia zgłoszenia rejestracyjnego powstał w marcu 2020 r. Jednocześnie Dyrektor KIS stwierdził, że w przypadku braku złożenia tego zgłoszenia we właściwym termi-

nie, podatnik ma prawo do złożenia druku VAT-R, wykazując jako datę rozpoczęcia działalności gospodarczej dzień 11 marca 2020 r. i zgłoszenia jako pierwszego miesiąca do złożenia deklaracji VAT-7 – marzec 2020 r. Z treści informacji udzielonej przez Dyrektora KIS wynika, że takie zgłoszenie dokonane po terminie powinno być traktowane jako „aktualizacja VAT-R”.

W przedmiocie zachowania prawa do odliczenia podatku VAT od zakupów związanych z działalnością opodatkowaną podatkiem VAT za miesiące marzec, kwiecień, maj, czerwiec 2020 r. Dyrektor KIS wyjaśnił, że prawo do obniżenia podatku należnego o podatek naliczony wynikający z faktur dokumentujących zakupy związane z prowadzoną przez podatnika działalnością gospodarczą, wynika z samej konstrukcji podatku od towarów i usług i zapewnia neutralność tego podatku dla czynnych podatników VAT. Przepisy ustawy o podatku od towarów i usług zawierają generalne przesłanki upoważniające do obniżenia podatku należnego o podatek

naliczony, przewidują również określone sytuacje w których podatnikowi nie przysługuje prawo do odliczenia podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług. W przedstawionym przez podatnika stanie faktycznym organ interpretacyjny nie stwierdził istnienia żadnej z tych sytuacji, która skutkowałaby odmową prawa do odliczenia podatku naliczonego.

Rozpatrując kwestię prawa do odliczenia podatku naliczonego, Dyrektor KIS odwołał się również do orzecznictwa TSUE, wskazując, iż w wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C-400/98 Trybunał stwierdził, iż prawo do odliczenia podatku naliczonego związanego z dokonaniem inwestycji nie jest uzależnione od dokonania wcześniejszej rejestracji dla celów podatku VAT. Potwierdzeniem takiej tezy mogą być także wyroki TSUE w sprawach C-268/83 oraz C-110/94, gdzie TSUE wskazał, że powstanie prawa do odliczenia nie zależy od formalnego uznania statusu podatnika przez organy podatkowe. Nabywane jest ono automatycznie, z chwilą uzyskania statusu podatnika, którym się staje w momencie pierwszych inwestycji związanych z przyszłą działalnością gospodarczą.

Natomiast z orzecznictwa TSUE w sprawie C-385/09 Nidera wynika, że prawo do odliczenia powstaje w momencie, w którym podatek ten stał się należny, a jego powstanie nie jest w żaden sposób uzależnione od formalnego uznania statusu podatnika przez organ skarbowy, ale od zaistnienia po stronie podatnika zamiaru, potwierdzonego obiektywnymi dowodami, prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów dotyczących VAT.

Biorąc pod uwagę powyższe, Dyrektor KIS stwierdził, iż podatnik na podstawie art. 86 ustawy ma prawo

do odliczenia podatku naliczonego z faktur VAT dokumentujących nabycie towarów i usług służących wykonywaniu czynności opodatkowanych podatkiem VAT, wystawianych na jego rzecz od momentu rozpoczęcia działalności gospodarczej, w deklaracjach VAT-7 za właściwe okresy rozliczeniowe na zasadach określonych w ww. art. 86 ustawy, pomimo że faktycznego zgłoszenia rejestracyjnego VAT-R Wnioskodawca dokonał dopiero 15 lipca 2020 r., w którym wskazał datę rozpoczęcia działalności gospodarczej 11 marca 2020 r.

”

Spółka zwróciła się z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej, przedstawiając swoje wątpliwości co do możliwości dokonania rejestracji z datą wsteczną oraz prawa do odliczenia podatku wynikającego z udokumentowanych zakupów w okresie, kiedy nie była zarejestrowana dla potrzeb VAT a jednocześnie zachowywała się jak podatnik.

Przedsiębiorcy protestują przeciwko konfiskacie prewencyjnej

Po raz kolejny Rada Przedsiębiorczości apeluje o zaniechanie wprowadzenia w życie projektu konfiskaty prewencyjnej.

KATARZYNA
KOŁBUŚ
Redaktor Naczelna
Russell Bedford

Narzędzie konfiskaty prewencyjnej zachwieje jednym z filarów prawa w Polsce, to jest domniemaniem niewinności, funkcjonującym na mocy art. 42 ust. 3 Ustawy Zasadniczej: „każdego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu”. Projektowane prawo ma wprowadzić możliwość zajęcia części majątku, jeśli prokurator uzna, że pochodzi ono z działalności przestępczej. Zajęte mienie będzie można odzyskać po udowodnieniu, że ma legalne pochodzenie. Co więcej – zajmowany składnik majątku może należeć do osoby wobec której nie toczy się żadne postępowanie – wystarczy, że w jakiś sposób będzie powiązany z osobą wobec której zostanie zawiązane śledztwo.

Wobec tego stanu rzeczy protestują członkowie Rady Przedsiębiorczości, a więc sygnatariusze reaktywowanej Rady Przedsiębiorczości: Business Centre Club, Federacja Przedsiębiorców Polskich, Konfederacja Lewiatan, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Rada Biznesu, Pracodawcy RP, Związek

Liderów Sektora Usług Biznesowych (ABSL) i Związek Rzemiosła Polskiego. Przedsiębiorcy wymieniają słabości projektowanego prawa i po raz kolejny apelują o niewprowadzanie go.

Z perspektywy przedsiębiorców, wprowadzenie konfiskaty prewencyjnej może oznaczać destabilizację obrotu prawnego, zwiększenie kosztów i ryzyka związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej, również wśród najmniejszych przedsiębiorców – czytamy w stanowisku Rady. – Może być także czynnikiem zniechęcającym przedsiębiorców zagranicznych do inwestowania w Polsce i prowadzić do spadku atrakcyjności inwestycyjnej Polski.

Ryzyko przepadku mienia, w tym mienia nabytego w dobrej wierze od nieuczciwego kontrahenta, będzie obciążać wszystkich uczestników obrotu, powodując spadek zaufania i zwiększenie kosztów bieżącej oceny ryzyka, a także tworząc dodatkowe bariery w procesie negocjacji i kontraktowania. Przełoży się to na dalsze spowolnienie rozwoju gospodarczego, już dotkniętego skutkami pandemii COVID-19.

Przepisy o konfiskacie prewencyjnej są ponadto sprzeczne z Konstytucją RP, w tym z zasadą domniemania niewinności (to przedsiębiorcy mieliby wykazywać legalność pochodzenia mienia) oraz z konstytucyjnymi standardami

orzekania przepadku, który zgodnie z art. 46 ustawy zasadniczej wymaga prawomocnego orzeczenia sądu.

Dodatkowo, gdyby ustawa objęła mienie nabyte przed jej wejściem w życie, mielibyśmy do czynienia z naruszeniem zakazu działania prawa wstecz, czyli jednej z fundamentalnych zasad prawa karnego. W efekcie ustawa przyniosłaby wiele niepowetowanych szkód, których nie zniwelowałyby iluzoryczne zyski. Walka z przestępczością nie może się odbywać kosztem uczciwych obywateli.

”

*Przepisy
o konfiskacie
prewencyjnej
są sprzeczne
z Konstytucją RP,
w tym z zasadą
domniemania
niewinności*

Czas na legalizację ponad 20-letnich samowoli budowlanych – nowelizacja prawa budowlanego

W dniu 19 września 2020 r. weszła w życie znaczna część nowelizacji przepisów prawa budowlanego przeprowadzonych ustawą z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz i niektórych innych ustaw.

W uzasadnieniu projektu rząd wskazywał, że potrzeba wprowadzenia zmian w prawie budowlanym wynika z konieczności uproszczenia i przyspieszenia procesu inwestycyjno-budowlanego oraz zapewnienia większej stabilności podejmowanych w nim rozstrzygnięć. Jedną z istotnych zmian nowelizacji jest nowy porządek w regulacjach dotyczących postępowań w sprawie samowoli budowlanej – nowelizacja przewiduje między innymi wprowadzenie uproszczonego postępowania legalizacyjnego.

Uprozczone legalizacja zaczyna się po dwudziestce...

Uprozczone postępowanie legalizacyjne będzie dotyczyć obiektów budowlanych, w przypadku których od zakończenia budowy upłynęło co najmniej 20 lat. Ma to zachęcić właścicieli do legalizacji starych samowoli budowlanych, co zdaniem ustawodawcy pozwoli uregulować stan prawny obiektów budowlanych i zwiększyć ich bezpieczeństwo.

Zgodnie z art. 49f znowelizowanego prawa budowlanego, organ nadzoru budowlanego będzie wszczynał uproszczone postępowanie legalizacyjne w przypadku stwierdzenia budowy obiektu budowlanego lub jego części bez wymaganej decyzji o pozwoleniu na budowę albo bez wymaganego zgłoszenia albo pomimo wniesienia sprzeciwu od tego zgłoszenia i jak już zostało wspomniane, jeżeli od zakończenia budowy upłynęło co najmniej 20 lat.

...i staje się kwestią formalności

MICHAŁ SKWAREK

Aplikant radcowski w departamencie prawnym

Russell Bedford Poland

Gdy już organ stwierdzi, że ma do czynienia z sytuacją, w której należy wszcząć uproszczone postępowanie legalizacyjne, nałoży w drodze postanowienia obowiązek przedłożenia dokumentów legalizacyjnych w terminie nie krótszym niż 60 dni od dnia jego doręczenia.

Do wspomnianych dokumentów legalizacyjnych należą:

- oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej, o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane;
- geodezyjny inwentaryzacja powykonawcza obiektu budowlanego;
- ekspertyza techniczna sporządzona przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia budowlane, wskazująca czy stan techniczny obiektu budowlanego nie stwarza zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz pozwala na bezpieczne użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z dotychczasowym lub zamierzonym sposobem użytkowania.

Jeżeli pojawia się braki w dokumentach, nazwane w nowelizowanych przepisach „niekompletnością dokumentów”, organ nadzoru budowlanego wyda postanowienie o obowiązku usunięcia niekompletności i wyznaczy w nim termin na ich usunięcie.

Warto mieć na uwadze, że w uproszczonym postępowaniu legalizacyjnym, odmiennie od „zwykłego” postępowania, nie uiszcza się opłaty legalizacyjnej.

Możliwe dwa scenariusze – legalizacja albo nakaz rozbiórki

Ustawodawca w nowych przepisach wprost przewidział dwa możliwe scenariusze zakończenia uproszczonego postępowania legalizacyjnego – wydanie decyzji o legalizacji obiektu budowlanego albo wydanie decyzji o nakazie rozbiórki obiektu budowlanego.

W pierwszym przypadku organ nadzoru budowlanego wyda decyzję o legalizacji, gdy zostaną przedłożone kompletne dokumenty (lub ich niekompletność zostanie usunięta we właściwym trybie) oraz z ekspertyzy technicznej będzie wynikać, że stan techniczny obiektu budowlanego nie stwarza zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz pozwala na bezpieczne użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z dotychczasowym lub zamierzonym sposobem.

Natomiast jeżeli jednak nie zostaną przedłożone stosowne dokumenty ani ich niekompletność nie zostanie usunięta lub ekspertyza techniczna negatywnie zweryfikuje stan techniczny obiektu budowlanego pod kątem zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi lub z ekspertyzy technicznej wynika, że stan techniczny budynku nie pozwoli na bezpieczne użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z dotychczasowym lub zamierzonym sposobem użytkowania - zostanie wydana decyzja o nakazie rozbiórki.

ZMIANA KODEKSU SPÓŁEK HANDLOWYCH W ZAKRESIE TZW. PRAWA HOLDINGOWEGO - KILKA SPOSTRZEŻEŃ

Ministerstwo Aktywów Państwowych postawiło sobie za zadanie przygotowanie nowelizacji obejmującej wprowadzenie do Kodeksu spółek handlowych regulacji dotyczących tzw. prawa holdingowego odnoszącego się do wzajemnych relacji pomiędzy spółką dominującą i spółką lub spółkami zależnymi.

ALEKSANDRA
KSIĘŻYK

Radca Prawny

Dyrektor działu prawnego

Russell Bedford

W wyniku prac przedstawiono projekt nr UD 113 o zmianie ustawy Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw, który znajduje się obecnie na etapie konsultacji i, jak się zdaje koniecznych, poprawek i uzupełnień. Pierwsze wrażenie po lekturze projektu nasuwa myśl, że był on tworzony przez pryzmat funkcjonowania spółek Skarbu Państwa i podmiotów z nimi powiązanych. Wydaje się, że projekt powinien być bardziej uniwersalny i dostosowany także do działalności małych i średnich spółek, a w szczególności spółek start-upowych i inwestycyjnych.

Niejasna definicja grupy spółek

Z pewnością zadanie jakie sobie postawiono nie było łatwe już tylko z tego powodu, że o ile pod względem ekonomicznym, podatkowym czy rachunkowym można dość łatwo zidentyfikować i wskazać grupę spółek jako choćby grupę kapitałową czy podmioty powiązane w ujęciu rachunkowym, o tyle ujęcie prawne przysparza pewnych trudności, co pokazuje już sama definicja „grupy spółek” przedstawiona w projekcie:

grupa spółek – spółkę dominującą i spółkę lub spółki od niej zależne, kierujące się – zgodnie z umową albo statutem każdej spółki zależnej – wspólną strategią gospodarczą (interes grupy spółek), umożliwiającą spółce dominującej sprawowanie jednolitego kierownictwa nad spółką albo spółkami zależnymi (art. 4 § 151)

W powyższej definicji nie jest jasne co ma oznaczać jednolite kierownictwo, a jednocześnie skoro zgodnie z definicją „grupy spółek” to spółki zależne powinny mieć zawarte w swoich umowach czy statutach postanowienia o wspólnej strategii gospodarczej umożliwiające spółce dominującej sprawowanie tego jednolitego kierownictwa, to wówczas w art. 211 § 1° proj. zm. k.s.h. należało wskazać, że spółki zależne powinny kierować się przede wszystkim właśnie ową wspólną strategią gospodarczą (interes grupy), taki byłoby zresztą sens przyjętego założenia. Tymczasem budzi szereg wątpliwości już samo postanowienie art. 211 § 1 proj. zm. k.s.h. o treści:

Spółka dominująca oraz spółka zależna, uczestnicząca w grupie spółek, obok interesu spółki kieruje się interesem grupy spółek, o ile nie narusza to uzasadnionego interesu wierzycieli i mniejszościowych wspólników albo akcjonariuszy spółki zależnej.

Po pierwsze z definicji wynika, iż

w ogóle w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej przez spółkę zależną, powinna ona w każdym aspekcie działalności prowadzić ją z uwzględnieniem interesu grupy, co w praktyce może okazać się niemożliwe, z uwagi m.in. na brak wiedzy zarządu spółki zależnej o bieżących planach/strategiach/decyzjach zarządu spółki dominującej, a także zarządów innych spółek zależnych. Zresztą spółka kapitałowa prowadzi działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek. Ponadto z perspektywy spółki dominującej uzasadnione jest kierowanie się obok jej własnego, także interesami spółek zależnych, w szczególności w zakresie w jakim będzie wydawała polecenia, natomiast z perspektywy spółki zależnej – powinna ona zostać zobowiązana do kierowania się w pierwszej kolejności interesem grupy, skoro taki ma być sens nowelizacji. W odróżnieniu od spółki dominującej, spółka zależna nie ma bowiem takiego przełożenia decyzyjnego i w zakresie uzyskiwania informacji na inne spółki zależne. Dlatego też kierowanie się przez spółkę zależną interesem grupy obok jej własnego dodatkowo wraz z uwzględnieniem uzasadnionych interesów wierzycieli i wspólników mniejszościowych – może prowadzić do dysfunkcjonalności takiej regulacji w sytuacji gdy interesów takich nie uda się obok siebie pogodzić.

Zasadne byłoby zatem rozważenie, czy nie należałoby wprowadzić zobowiązania spółki zależnej do kierowania się interesem grupy w pierwszej kolejności i to przy wykonywaniu poleceń spółki dominującej, nie zaś w całej działalności w ogóle, gdyż jak zasygnalizowano powyżej, spółka zależna nie ma informacji o bieżących decyzjach/działaniach ani spółki dominującej, ani innych spółek zależnych i nie ma też instrumentów pozwalających jej na uzyskanie takich informacji przy bieżącym prowadzeniu działalności gospodarczej.

Można wyobrazić sobie, że spółka zależna zostanie zobowiązana do kierowania się w pierwszej kolejności interesem grupy i to w zakresie obowiązku wykonania wiążącego polecenie spółki dominującej, nie zaś w ogóle w całej prowadzonej działalności.

W konsekwencji wówczas niezasadne byłoby wskazywanie na obowiązek kierowania się przez zarząd spółki zależnej uzasadnionym interesem wierzycieli i mniejszościowych wspólników' prymat miałoby bowiem polecenie spółki dominującej. Pozostawienie zaś obowiązku kierowania się zasadnym interesem wierzycieli spółki zależnej i jej wspólników mniejszościowych, prowadziłoby do nałożenia obowiązku uwzględnienia takiego interesu na zarząd spółki dominującej wydającej polecenie, co w praktyce byłoby dodatkowym, trudnym obowiązkiem dla spółki dominującej w zakresie jego realizacji

Skoro już projektodawcy zdecydowali się na zaprezentowane rozwiązania, to nie powinno się stawiać prymatu, ani też nawet znaku równości pomiędzy interesami grupy spółek, a ochroną

interesów wierzycieli oraz wspólników czy akcjonariuszy danej spółki zależnej. Skoro wybrano określone priorytety, którymi – jak się zdaje – są interesy grupy, to należało konsekwentnie dać w treści przepisu prymat tymże interesom.

Bezkarność plus?

Projektodawcy w przepisie art. 215 § 1 proj. zm. ksh wskazali, że:

Za wykonanie, na zasadach określonych w art. 213, wiążącego polecenia spółki dominującej oraz w przypadku, o którym mowa w art. 214 § 2-4, członków zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz rady dyrektorów spółki zależnej nie ponosi odpowiedzialności cywilnej na podstawie przepisów art. 293, art. 300125, art. 483, ani odpowiedzialności karnej na podstawie art. 296 Kodeksu karnego.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do członków zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz rady dyrektorów spółki dominującej działających w interesie grupy spółek.

Powyższy przepis oznacza, że w praktyce ani za wykonanie polecenia, ani też za niewykonanie polecenia spółki dominującej – ani zarząd, ani rada nadzorcza, ani komisja rewizyjna i rada dyrektorów nie poniosą odpowiedzialności, jeżeli tylko powołają się na działanie w interesie grupy.

Jednocześnie żadnej odpowiedzialności nie poniosą również członkowie organów spółki dominującej, co musi budzić zastrzeżenia, skoro to spółka dominująca takie polecenie wydaje.

Nie można wykluczyć, że instytucja

poleceń w grupie spółek może być nadużywana, aby skorzystać z ochrony przy ryzykownych inwestycjach.

Biorąc pod uwagę to, że projekt przygotowywano w Ministerstwie Aktywów Państwowych i z pewnością towarzyszyła mu myśl o spółkach Skarbu Państwa, rozwiązanie projektodawców nie dziwi aż tak bardzo, jednak powinno budzić uzasadnione pytania, np. dlaczego nikt nie poniesie żadnej odpowiedzialności w sytuacji gdy spodziewano się, że wykonanie polecenia przez spółkę zależną spowoduje u niej szkodę, która jednak nie zostanie naprawiona w ciągu spodziewanych 2 lat od wystąpienia zdarzenia szkodzącego (art. 213§2 proj. zm. k.s.h.)

Ponadto cała konstrukcja przepisów art. 213 oraz 214 proj. zm. k.s.h. budzi jeszcze inne wątpliwości natury technicznej, choćby w zakresie braku uwzględnienia terminów, w ciągu których miałyby zostać podjęte uchwały dotyczące polecenia i innych sytuacji, które mogą zaistnieć w związku z decyzją co do wykonania lub nie danego polecenia.

Musi również budzić wątpliwości treść przepisu art. 214 § 2 k.s.h. proj. zm. k.s.h., w którym zdecydowano, że spółka zależna, w której dominująca posiada samodzielnie lub wspólnie min. 75% kapitału zakładowego, może odmówić wykonania polecenia tylko i wyłącznie, gdy jego wykonanie doprowadzi do niewypłacalności albo zagrożenia niewypłacalnością. Takie rozwiązanie oznacza, że w spółce zależnej, w której będzie 25% rozdrobnionego kapitału np. inwestorów zewnętrznych, pracowników – zarząd będzie wręcz zobowiązanych do podjęcia decyzji mogących negatywnie wpły-

nąć na sytuację spółki zależnej, choć nie doprowadzić jej do stanu zagrożenia niewypłacalnością. Taka sytuacja wspólników i akcjonariuszy mniejszościowych w spółce zależnej nie powinna być akceptowana. Zresztą, jak wynika z projektu, wspólnicy i akcjonariusze mniejszościowi w spółkach zależnych w grupie, wydają się być marginalizowani, ostatecznie z możliwością ich wycisnięcia tzw. squeeze out. W świetle możliwości dość łatwego squeeze out-u tym bardziej dziwić musi treść w proj. zm. k.s.h. art. 211 § 1, gdzie wskazane jest, że kierując się interesem spółki należy brać pod uwagę także interes grupy – o ile nie narusza to uzasadnionego interesu mniejszościowych wspólników lub akcjonariuszy. Całościowa lektura tych przepisów daje uzasadniony pogląd, że ustawodawca zakłada jak gdyby istniał co prawda obowiązek ochrony interesów mniejszościowych wspólników i akcjonariuszy, ale w razie czego – można ich dość łatwo ze spółki wycisnąć.

W kontekście odpowiedzialności należy zwrócić uwagę na to, że w projekcie przewidziano, że ujawnienie uczestnictwa w grupie następuje przez wpisanie wzmianki do rejestru (art. 211§4 proj. zm. k.s.h.) Jednocześnie definicja grupy spółek z art. 4 § 1 pkt 51 proj. zm. k.s.h. zdaje się wskazywać, że informacja o uczestnictwie w grupie spółek i wynikające z tego faktu prawa i obowiązki powinna wynikać z umowy spółki lub statutu. Biorąc pod uwagę powyższe, treść umowy spółki bądź statutu powinna determinować możliwości wpisania w KRS wzmianki o uczestnictwie w grupie. Zarząd nie powinien bowiem samodzielnie decydować o wpisaniu takiej informacji. Gdyby zatem przyjąć, że również wy-

kreślenie wzmianki wymagałoby zmiany umowy spółki lub statutu (choć o wykreśleniu projekt miliczy), to zmiana byłaby skuteczna do chwili wpisu w KRS. W konsekwencji w okresie od podjęcia uchwały o zmianie umowy spółki lub statutu do rejestracji zmian, z którą związana byłaby następnie możliwość wykreślenia informacji o uczestnictwie w grupie, również mogłoby dochodzić do nadużyć w sytuacji chęci skorzystania z dobrodziejstwa bezkarności w ramach „działania w interesie grupy”.

Wspólnicy i akcjonariusze mniejszościowi – czy na pewno pod ochroną?

Z aprobatą należy odnieść się do przyznania wspólnikom i akcjonariuszom mniejszościowym prawa żądania wyznaczenia przez sąd rejestrowy biegłego, w celu zbadania rachunkowości oraz działalności grupy spółek (art. 219 § 1 proj. zm. ksh). Mogłoby też się zdawać, że sama definicja już w pierwszym przepisie nowego Działu IV Grupy Spółek art. 211 § 1 proj. zm. Ksh, nakazująca uwzględniać w działaniach grupy interes wspólników i akcjonariuszy mniejszościowych, rzeczywiście uwzględnia należycie interesy mniejszościowych wspólników i akcjonariuszy. Jednak jak już zasygnalizowano powyżej, wspólnicy lub akcjonariusze mniejszościowi mogą być ze spółki wycisnięci.

Otóż przepis art. 211 § 2 proj. zm. ksh pozwala na taką zmianę statutu spółki dominującej i zależnej, która umożliwi wycisnięcie wspólników i akcjonariuszy mniejszościowych w sytuacji gdy spółka dominująca bezpośrednio lub pośrednio będzie miała min. 75% kapitału spółki zależnej.

Tzw. squeeze out wspólników czy akcjonariuszy mniejszościowych posiadających w spółce 25% kapitału to realny instrument na pozbycie się z grona wspólników czy akcjonariuszy spółki zależnej mniejszych inwestorów czy pracowników.

Ponadto nie wiadomo z jakich względów w grupie spółek miałyby zostać zaakceptowane prawo wycisnięcia przez właściciela większościowego posiadającego min. 75% kapitału, podczas gdy nawet w art. 82 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej, wymagane jest aby akcjonariusz spółki publicznej samodzielnie lub wspólnie z podmiotami od niego zależnymi lub wobec niego dominującymi oraz podmiotami będącymi stronami porozumienia, o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 5, osiągnął lub przekroczył 95% ogólnej liczby głosów w tej spółce, aby mógł dokonać squeeze out-u.

Jawność działań biznesowych i strategii gospodarczej grupy spółek

Przepis projektowanego art. 218§ 1 i 2 ksh zakłada, że zarząd albo rada dyrektorów spółki zależnej sporządza sprawozdanie o powiązaniach tej spółki ze spółką dominującą i sprawozdanie to ma być częścią sprawozdania zarządu z działalności. W sprawozdaniu mają być wykazywane wiążące polecenia spółki dominującej względem spółki albo spółek zależnych należących do grupy spółek.

Jak wiadomo sprawozdanie z działalności podmiotu jest jawne i w realiach konkurencyjnej działalności gospodarczej, nie są opisywane w nim zbyt szczegółowo ustalone strategie biznesowe, etapy realizacji czy powzięte decyzji. Przeważa raczej dość oszczędna

forma i informacyjne, aczkolwiek lakoniczne, treści o działaniach biznesowych.

Niestety obowiązek ujawniania w sprawozdaniu o powiązaniach wydanych poleceń w grupie, przy jednocześnie dość łatwej możliwości przeanalizowania statutów/umów spółek w zakresie m.in. obowiązkowo wskazanej tam strategii gospodarczej (art. 5 § 1 pkt 51 proj. zm. k.s.h.) może stanowić udostępnienie konkurencji istotnych informacji o działaniach biznesowych grupy. Wydaje się całkowicie zbędnym wskazywanie w sprawozdaniu o powiązaniach informacji o poleceniach, a nawet samo takie sprawozdanie wydaje się zbędne, gdyż jego przedmiot mógłby z powodzeniem stanowić część sprawozdania z działalności i rzeczywiście byłaby to wówczas informacja o powiązaniu w grupie bez publicznego prezentowania informacji prowadzącego nawet do ujawniania tajemnic przedsiębiorstwa, tj. właśnie decyzji biznesowych objętych poleceniami.

Zwiększenie kompetencji i uprawnień Rady Nadzorczej

W projekcie nowelizacji Kodeksu spółek handlowych rozszerzono kompetencje Rady Nadzorczej i nadano jej uprawnienia dające możliwość przeprowadzenia realnej kontroli działalności spółki, w tym jej zarządu. Oprócz tego nałożono na Radę Nadzorczą obowiązek sporządzania rocznego sprawozdania z działalności rady nadzorczej, co w świetle przyznanych radzie kompetencji, jest jak najbardziej uzasadnione.

Rada Nadzorcza albo dyrektorzy nie wykonawczy mają otrzymać szerokie

prawo żądania informacji i dokumentów. Projektodawcy wskazali szerokie grono osób, od których Rada Nadzorcza może żądać wyjaśnień i sporządzenia informacji:

W celu wykonania swoich obowiązków rada nadzorcza może żądać od zarządu, prokurentów, pracowników spółki lub osób zatrudnionych w spółce na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innej umowy o podobnym charakterze, sporządzenia lub przekazania wszelkich informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień potrzebnych do nadzoru nad spółką, w szczególności dotyczących działalności spółki lub stanu majątkowego spółki. Żądanie określone w zdaniu pierwszym może mieć za przedmiot informacje, sprawozdania lub wyjaśnienia dotyczące spółek zależnych oraz spółek powiązanych, jeżeli jego adresat posiada niezbędną wiedzę. (nowy projektowany §4 w art. 219 ksh)

Treść powyższego przepisu budzi wątpliwości praktyczne w zakresie grona osób, do których ma prawo zwrócić się Rada Nadzorcza i płynącego z przepisu zobowiązania do np. sporządzenia wszelkich informacji. Przykładowo – czy Rada Nadzorcza ma prawo zwrócić się do kancelarii prawnej doradzającej spółce na podstawie umowy już wykonanej o sporządzenie dodatkowych informacji, co przecież generuje dodatkowy czas i koszty dla sporządzającego, a nie ma on żadnej nowej umowy na tego typu prace. Podobna sytuacja dotyczy żądania sporządzenia informacji od innych doradców spółki.

Bynajmniej bowiem prawo żądania informacji przez Radę Nadzorczą nie

pokrywa się z prawem powołania doradcy Rady Nadzorczej na koszt spółki. Prawo powołania doradcy Rady zostało bowiem uregulowane odrębnie, tj. Radzie Nadzorczej przyznano uprawnienie do powołania doradcy do zbadania na koszt spółki określonego zagadnienia dotyczącego działalności spółki lub jej stanu majątkowego. Co do zasady rozwiązanie jest słuszne, ale pewne szczegóły wymagają doprecyzowania np. skoro doradcę ma prawo wybrać rada nadzorcza i zawrzeć z nim umowę w imieniu spółki, to w zakresie czynności faktycznych związanych z uzyskiwaniem przez doradcę informacji od np. banków czy doradców prawnych spółki – zdaje się zbędne włączanie w taki proces zarządu. Wydaje się, że na podstawie umowy z radą nadzorczą, jej doradca powinien mieć prawo zwrócić się o informacje bezpośrednio do danego podmiotu przy jednoczesnym poinformowaniu zarządu o tym fakcie, ale już niekoniecznie czekając na jego upoważnienie.

Ponadto projektodawcy zdecydowali się na bardzo szczegółowe uregulowanie działalności Rady Nadzorczej, co w spółce z o.o. wydaje się zbędne, podobnie jak obowiązek zwoływania posiedzeń Rady raz na kwartał.

Projektodawcy zawarli także wymóg protokołowania posiedzeń organów spółek, co wydaje się zbędne w sytuacji składu jednoosobowego, wówczas uchwała pisemna będzie przecież wystarczająca.

Projekt zawiera także inne zmiany, które będziemy szczegółowo analizowali w kolejnych publikacjach, jak również będziemy na bieżąco śledzili kolejne prace nad ustawą.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wymaga doprecyzowania

Nowelizacja prawa ochrony konsumentów wzbudza niemałe zamieszanie. Uwagi wnieśli między innymi Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców i Minister Sprawiedliwości.

Nowelizacja powstała w ramach dostosowania przepisów do unijnego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z 12 grudnia 2017 r. ws. współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylające rozporządzenie nr 2006/2004/WE (tzw. rozporządzenie CPC). Projekt zakłada szersze uprawnienia Rzecznika Praw Konsumenta, który przejmie w dużej mierze obowiązki Rzecznika Finansowego.

Istota rozwiązań ujętych w projekcie

Celem projektu jest uzupełnienie kompetencji w zakresie ochrony konsumentów, o kompetencje przewidziane rozporządzeniem CPC. Wdrożenia będą wymagały następujące uprawnienia:

- rozszerzenie zakresu możliwości dostępu do informacji od publicznego organu, podmiotu lub agencji krajowych. Obowiązujący przepis art. 72 uokik wskazuje na obowiązek udostępnienia Prezesowi Urzędu znajdujących się w posiadaniu organów administracji publicznej akt oraz istotnych informacji dla postępowania toczącego się przed Prezesem UOKiK. Wprowadzenia wymaga: śledzenie przepływów środków finansowych i danych lub potwierdzanie tożsamości osób zaangażowanych w przepływ środków finansowych i danych, oraz potwierdzenie tożsamości osób zaangażowanych w przepływ środków finansowych i danych, oraz informacji o rachunkach bankowych i

KATARZYNA
KOŁBUŚ
Redaktor Naczelna
Russell Bedford

własności stron internetowych;

- możliwość rejestracji przebiegu kontroli lub poszczególnych czynności w jej toku w każdym przypadku (zmiana art. 105b ust. 4, który obecnie przewiduje taką możliwość w „uzasadnionych przypadkach”);
- wprowadzenie uprawnienia do nabywania towarów lub usług w tym, w razie potrzeby, z wykorzystaniem możliwości przedstawienia się jako inna osoba/ukrycia tożsamości;
- konieczne jest wdrożenie regulacji dotyczących uprawnień dotyczących interfejsu internetowego. Zgodnie z art. 9 ust. 4 pkt g rozporządzenia CPC w przypadku braku innych skutecznych środków, które mogą doprowadzić do zaprzestania lub zakazania naruszenia objętego niniejszym rozporządzeniem oraz w celu zapobieżeniu ryzyku wyrządzenia poważnych szkód zbiorowym interesom konsumentów prawo do nakazania usunięcia treści lub ograniczenia dostępu do interfejsu internetowego lub nakazania umieszczenia wyraźnego ostrzeżenia dla konsumentów wchodzących na interfejs internetowy,

- dostawcy usług hostingowych usunięcia lub wyłączenia interfejsu internetowego lub ograniczenia dostępu do niego, lub - w odpowiednich przypadkach nakazania rejestracji domen i podmiotom rejestrującym domeny usunięcia pełnej nazwy domenowej (FQDN) i umożliwienia właściwemu organowi jej rejestracji.
- rozszerzenie instytucji przeszukiwania także na postępowania konsumenckie (art. 105n uokik). A zatem Prezes UOKiK ma otrzymać więcej uprawnień, z których będzie mógł korzystać przy wsparciu ABW czy Policji. Będą to m.in. możliwość prowadzenia przeszukiwania w ramach postępowania konsumenckiego, możliwość usuwania treści ze stron internetowych i blokowania stron internetowych. Urząd będzie też mógł występować w roli tajemniczego klienta, dokonywać zakupów towarów lub usług, w razie potrzeby, z możliwością przedstawienia się jako inna osoba/ukrycia tożsamości w celu ich przetestowania”.

Uwagi do projektu

Przeniesienie biznesu do sieci w coraz większym zakresie z pewnością wymaga regulowania, z troską o interes klientów, natomiast nie może na tym ucierpieć interes uczciwych przedsiębiorców.

Wydaje się, że w takim kształcie jak teraz nowelizacja uprawnień UOKiK może stanowić realne zagrożenie dla wolności gospodarczej. Odnosi się do

tego Rzecznik MŚP, który zwraca uwagę na to, że w niektórych punktach projekt jest sprzeczny z Konstytucją biznesu. W szczególności Rzecznik MŚP zwrócił uwagę na to, że projekt powinien przewidywać konieczność uzyskania uprzedniej zgody sądu na wydanie przez Prezesa UOKiK decyzji o nakazaniu przedsiębiorcy usunięcia nieprawidłowych treści ze strony, zamieszczenia na stronie ostrzeżenia lub w ostateczności usunięcia nazwy domenowej. Wprowadzenie bowiem tak szerokich uprawnień może doprowadzić do naruszenia fundamentalnej i konstytucyjnej zasady wolności działalności gospodarczej. Ponadto, Rzecznik MŚP zwrócił uwagę na to, że Projekt wymaga dostosowania jego rozwiązań do zasad Konstytucji Biznesu, w szczególności zasady

proporcjonalności i adekwatności. Po wyższe odnosi się m.in. do projektowanego wyłączenia czynności kontrolnych na gruncie tej regulacji spod Rozdziału 5 ustawy – Prawo przedsiębiorców dot. ograniczenia kontroli działalności gospodarczej, który ma dla przedsiębiorców charakter gwarancyjny. Rzecznik MŚP wskazał również, że projektowane regulacje powinny gwarantować, że zastosowanie się przez firmy hostingowe do wystąpienia Prezesa UOKiK wyłącza ich odpowiedzialność względem usługobiorców za ewentualne szkody związane z zastosowaniem się do niego, co wydaje się logiczną realizacją zasady zaufania do władzy publicznej.

Projekt zakłada także powstanie nowej komórki UOKiK, która miałaby przejąć

kompetencje Rzecznika Finansów. Pomysł ten krytykują Rzecznik MŚP, Zbigniew Ziobro, a także Minister Aktywów Państwowych i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Rzecznik MŚP zwrócił uwagę na to, że członkowie działających przy Rzeczniku MŚP Zespołów Roboczych ds. Rzemiosła i Branży Motoryzacyjnej zajmujących się problemami „drobnych” przedsiębiorców związanymi z nieuczciwymi praktykami zakładów ubezpieczeń wyrazili zdecydowanie negatywną opinię odnośnie przewidzianego przez projekt pomysłu zniesienia instytucji Rzecznika Finansowego, likwidacji jego biura oraz przeniesienia kompetencji i zadań do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Dotych-

Wydaje się, że w takim kształcie jak teraz nowelizacja uprawnień UOKiK może stanowić realne zagrożenie dla wolności gospodarczej. Odnosi się do tego Rzecznik MŚP, który zwraca uwagę na to, że w niektórych punktach projekt jest sprzeczny z Konstytucją biznesu.

czasowa dwudziestoletnia działalność Rzecznika Finansowego była pozytywnie oceniana zarówno przez samych przedsiębiorców, jak również Najwyższą Izbę Kontroli w jej raportach i wnioskach z kontroli z ostatnich lat.

Z kolei resort sprawiedliwości w opinii do projektu stwierdza, że nie należy łączyć kompetencji ochrony klienta indywidualnego i zbiorowej ochrony konsumentów, bo doprowadzi to do znacznego obniżenia jej poziomu. „Należy stwierdzić, iż projektowane zmiany mające na celu połączenie w ramach jednego organu zadań w zakresie ochrony interesów konsumentów na rynku finansowym budzą wątpliwości co do ich konstytucyjności – zwraca

uwagę resort Zbigniewa Ziobry. – Zgodnie z art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej władze publiczne chronią konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi”.

W opinii Ministra Aktywów Państwowych czytamy, że „Należy wskazać, że Prezes UOKiK w obecnym stanie prawnym nie zajmuje się rozpatrywaniem indywidualnych spraw z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów, działa w interesie ogółu konsumentów. (...) Rozpatrywanie spraw indywidualnych wniesionych na skutek nieuwzględnienia roszczeń klienta przez podmiot ryn-

ku finansowego, stworzy istotny wyłom w obowiązującym systemie ochrony praw konsumentów”.

W podobnym tonie wypowiada się Ministerstwo Nauki: „Konsolidacja prywatnej i zbiorowej ochrony konsumenta może wywołać skutki odwrotne do zamierzonych i spowodować zagrożenie tak dla ochrony interesów poszczególnych konsumentów, jak i dotychczasowego podstawowego celu tego organu, czyli ochrony interesu publicznego. W sytuacji konieczności wyboru pomiędzy interesem prywatnym a interesem publicznym (które nie zawsze muszą być tożsame) każdorazowo UOKiK będzie zmuszony określać o dominacji jednego z nich”.

Z ZAKOŃCZENIEM LIKWIDACJI SPÓŁKI NALEŻY SIĘ POSPIESZYĆ

Instytucja zarządu przymusowego początkowo budziła duże obawy wśród przedsiębiorców, którzy obawiali się masowego przejmowania ich firm przez prokuratorów. Z biegiem czasu okazało się jednak, że dotychczas zarząd przymusowy został zastosowany tylko w pięciu przypadkach. Jak wygląda nowe narzędzie w praktyce?

ALEKSANDRA
KSIĘŻYK
Radca Prawny
Dyrektor działu prawnego
Russell Bedford

Jak już wskazywaliśmy w naszej publikacji rządzący szykują istotne zmiany związane z dalszym uszczelnianiem systemu podatkowego m.in. poprzez objęcie od nowego roku opodatkowaniem podatkiem dochodowym od osób prawnych spółek komandytowych i jawnych, choć z pewnymi wyjątkami. Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy numer 642) zawiera także istotną zmianę w zakresie wprowadzenia opodatkowania po stronie likwidowanej spółki wydania majątku polikwidacyjnego w formie rzeczowej.

Do tej pory kwestia sporna sprowadzała się do oceny czy postanowienia przepisu art. 14a ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: „u.p.d.o.p.”) obejmują także wydanie wspólnikom składników majątku likwidacyjnego spółki czy też nie.

W orzecznictwie było wiele rozbieżności w tym zakresie^[1] i można stwierdzić, że bardziej przekonująca była linia orzecznicza korzystna dla podatników, wedle której ze sformułowania art. 14a ust. 1 u.p.d.o.p. wynikało, że znajduje on zastosowanie w przypadku świadczeń niepieniężnych, wykonywanych w celu uregulowania w całości lub w części zobowiązań o określonej wysokości. Przepis wskazuje bowiem, że przychodem dłużnika jest „wysokość zobowiązania uregulowanego w następstwie świadczenia niepieniężnego”. Wskazywano, że w sprawie podziału majątku polikwidacyjnego zachodzi inna okoliczność, otóż „majątek dzieli się między wspólników”. Wskazywano, że zobowiązanie spółki to zobowiązanie od początku niepieniężne, nie ma ono „wysokości”. Z

kolei w art. 14a ust. 1 u.p.d.o.p. użyto sformułowania „reguluje zobowiązanie”, a słowa „reguluje” używa się w odniesieniu do kwot pieniężnych. Stanowisko, że do takiego podziału majątku pomiędzy wspólników (i wydania wspólnikom przypadających im składników majątku) ma zastosowanie art. 14a ust. 1 u.p.d.o.p., było nie do przyjęcia w szczególności dlatego, że nie dałoby się wskazać „wysokości zobowiązania uregulowanego w następstwie takiego świadczenia”, o czym stanowi art. 14a ust. 1 u.p.d.o.p. Wnioskowano zatem, że intencją prawodawcy nie było objęcie artykułem 14a u.p.d.o.p. tego typu sytuacji, jaką przedstawiono we wniosku - gdyż nie było tu zobowiązania, które miałoby „wysokość” i które można byłoby „regulować”.

Niestety dla podatników, intencja ustawodawcy zapewne ulegnie zmianie, bowiem jak wynika z projektu rządowego, tj. treści art. 2 pkt 10 projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku

dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy numer 642) – art. 14a w ust. 1 zdanie pierwsze u.p.d.o.p. ma otrzymać brzmienie:

W przypadku gdy podatnik przez wykonanie świadczenia niepieniężnego reguluje w całości lub w części zobowiązanie, w tym z tytułu zaciągniętej pożyczki (kredytu), dywidendy, umorzenia albo zbycia w celu umorzenia udziałów (akcji), podziału pomiędzy wspólników (akcjonariuszy) majątku likwidowanej spółki albo spółdzielni, przychodem takiego podatnika jest wysokość zobowiązania uregulowanego w następstwie takiego świadczenia.

Powyższe oznacza, że nie będzie już wątpliwości co do objęcia opodatkowaniem podatkiem dochodowym od osób prawnych wydania majątku polikwidacyjnego. Co istotne to spółka likwidowana powinna złożyć deklarację i odprowadzić należny podatek. W praktyce oznacza to, że likwidatorzy spółki powinni choćby na dzień przed zakończeniem likwidacji dokonać powyższych czynności. Przykładowo, w przypadku spółki z o.o., zgodnie z przepisem art. 288 § 1 Kodeksu spółek handlowych, po zatwierdzeniu przez zgromadzenie wspólników sprawozdania finansowego na dzień poprzedzający podział między wspólników majątku pozostałego po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli (sprawozdanie likwidacyjne) i po zakończeniu

likwidacji, likwidatorzy powinni ogłosić w siedzibie spółki to sprawozdanie i złożyć je sądowi rejestrowemu, z jednoczesnym zgłoszeniem wniosku o wykreślenie spółki z rejestru.

Wykreślenie spółki z Krajowego Rejestru Sądowego, które także jest wpisem (art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym) staje się skuteczne i wykonalne dopiero po uprawomocnieniu się, co wynika z przepisu art. 6945 § 2. Kodeksu postępowania cywilnego – „Postanowienia o wpisie są skuteczne i wykonalne z chwilą ich wydania, z wyjątkiem postanowień dotyczących wykreślenia podmiotu z Krajowego Rejestru Sądowego.”

Powyższe oznacza, że jeżeli procedura likwidacyjna spółki jest aktualnie w toku, należy przedsięwziąć czynności w celu jej możliwie szybkiego zakończenia, tak, aby przed końcem tego roku doszło do wykreślenia spółki z KRS, czyli uprawomocnienie się wpisu o wykreśleniu, a nie samego wydania postanowienia sądu.

[1] Stanowisko korzystne dla podatników zostało zaprezentowane w orzeczeniach:

WSA w Łodzi z dnia 19 kwietnia 2016 r., sygn. akt I SA/Łd 146/16; WSA w Krakowie z dnia: 19 października 2016 r., sygn. akt I SA/Kr 943/16 i I SA/Kr 976/16, 9 listopada 2016 r., sygn. akt I SA/Kr

993/16; WSA w Gdańsku z dnia 23 listopada 2016 r., sygn. akt I SA/Gd 1129/16, 8 lutego 2017 r., sygn. akt I SA/Gd 1218/16; WSA w Gliwicach z dnia 9 sierpnia 2017 r., sygn. akt I SA/Gl 478/17; WSA w Warszawie z dnia: 27 lutego 2017 r., sygn. akt III SA/Wa 400/16, 11 kwietnia 2017 r., sygn. akt III SA/Wa 377/16, 27 czerwca 2017 r., sygn. akt III SA/Wa 1982/16, 23 sierpnia 2017 r., sygn. akt III SA/Wa 2976/16, 25 sierpnia 2017 r., sygn. akt III SA/Wa 2627/16, 5 września 2017 r., sygn. akt III SA/Wa 2625/16, 19 września 2017 r., sygn. akt III SA/Wa 3019/16, 20 września 2017 r., sygn. akt III SA/Wa 3036/16, 9 listopada 2017 r., sygn. akt VIII SA/Wa 559/17, 22 listopada 2017 r., sygn. akt III SA/Wa 2631/16. Natomiast stanowisko niekorzystne zostało zawarte w następujących judykatach: NSA w wyroku z dnia 27 czerwca 2017 r., sygn. akt II FSK 658/17, a także WSA w Bydgoszczy z dnia 23 listopada 2016 r. (wyrok poprzedzający ww. orzeczenie NSA) sygn. akt I SA/Bd 719/16, WSA we Wrocławiu z dnia 16 listopada 2015 r., sygn. akt I SA/Wr 1563/15, WSA w Łodzi z dnia 17 listopada 2016 r., sygn. akt I SA/Łd 743/16, WSA w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt I SA/Po 1447/16 oraz WSA w Warszawie z dnia 28 września 2017 r., sygn. akt III SA/Wa 2629/16 i 29 listopada 2017 r., sygn. akt III SA/Wa 3316/16, a także z dnia 18 grudnia 2017 r. sygn. III SA/Wa 164/17.

Pandemia tzw. koronawirusa (SARS-CoV-2, COVID-19) zmienia bardzo wiele aspektów prawa. Przepisy mające dać wsparcie pracownikom, przedsiębiorcom, pracodawcom i innym podmiotom gospodarczym, wprowadzone specustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374), zwaną: „Tarczą Antykryzysową” nie spełniły do końca oczekiwań przedsiębiorców, dlatego zdecydowano o uzupełnieniu Tarczy Antykryzysowej, głównie poprzez rozszerzenie istniejących rozwiązań, oraz konkretną pomoc finansową dla przedsiębiorców, co znalazło częściowo odzwierciedlenie w treści ustawy o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (zwana: „Tarczą Finansową” lub „Tarczą 2.0”).

Pobierz nasz bezpłatny poradnik dla przedsiębiorców z zakresu tarczy antykryzysowej

russellbedford.pl/images/pdf/poradnik-antykrizysowy.pdf

AKADEMIA

www.rbakademia.pl

SZKOLENIA ZAMKNIĘTE

Z ZAKRESU KADR,
PŁAC I KSIĘGOWOŚCI
Z MOŻLIWOŚCIĄ
DOFINANSOWANIA
Z UE I KFS

Russell Bedford Poland Akademia dysponuje profesjonalną kadrą trenerów i specjalistów posiadających ogromną wiedzę merytoryczną i warsztat praktyczny, co w połączeniu z licznymi kontaktami w branży hotelarskiej daje nieograniczone możliwości przy organizowaniu szkoleń in-company. Dzięki dopasowaniu merytorycznemu do indywidualnych potrzeb uczestników zapewniamy one najwyższą skuteczność.

Kontakt

Kinga Szostak
Manager ds. kluczowych klientów
T: +48 533 339 801
E: kinga.szostak@russellbedford.pl

www.russellbedford.pl

www.rbakademia.pl

Biuro Warszawa

ul. Marynarska 11
02-674 Warszawa
T: 22 299 01 00
F: 22 427 44 02
E: office@russellbedford.pl

Biuro Katowice

ul. Lompy 14 lok. 410
40-040 Katowice
T: 32 731 34 20
F: 32 731 34 21
E: katowice@russellbedford.pl

Biuro Kraków

ul. Rondo Mogiłskie 1
31-516 Kraków
T: 12 307 40 90
F: 22 427 44 02
krakow@russellbedford.pl